

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

1. leté. i. árak:
 Helyben: Negyedévre . . . . . 3 korona.
 Egész évre . . . . . 12 " "
 Vidéken: Negyedévre . . . . . 5 " "
 Egész évre . . . . . 20 " "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A pótladó és a Hortobágy.

— szeptember 10.

Debrecen városának égő sebéből tegnap kibuggyant a vér és végig patakzott a polgárság szívében.

Az a hír, hogy a városi pótladót hatvan százalékra kell emelni, olyan erős megdöbbenést keltett, mintha a város anyagi helyzete ezzel az új teherrel immár tűrhetlenné súlyosodott volna.

Kétségtelen, hogy a polgárság mód felett való újabb megterhelése a mai különben is súlyos viszonyok közt válságra vezethetne. Nem csodáljuk tehát, hogy Debrecen közönségét a pótladó nagy arányú emelésének híre megdöbbenette.

Ki kell azonban jelentenünk, hogy az állapot nem olyan vigasztalan, aminőnek a rémet látók az első hatástól megriadva festették.

Elsőbben is az a hatvan százalék csak előirányzat, melyet kellő takarékossgal csökkenteni lehet.

Továbbá, ha a város fejlődésé-

nek, az el nem halasztható beruházásoknak, szóval a köznek érdeke a fokozódó kiadásokat megkivánja, az a legfőbb kötelesség, hogy a város újabb jövedelmi forrásokról gondoskodjék. Itt pedig az egyéni érdekeknek, az ősi jognak hátra kell szorulnia és a polgárságnak nemesen, magasztosan kell gyakorolnia a legszebb polgári erényt, az áldozatot, mely egyeseket talán érzékenyen sujt, de annál jobban erősíti a polgárság egyetemét.

Éppen ezért habozás, félelem nélkül fölvetjük a kérdést, nem kellene-e a jövedelmek gyarapítására célba vett intézkedéseket a hosszadalmas tanulmányozás berkeiből immár a napvilágra terelni?

A Hortobágy jogtörténeti multja fölülte tanulságos lehet; de szabad-e a Hortobágy hasznosítását akár, a jószágartó gazdák kedvéért akár más okból időtlen időnkig halogatni?

Az, hogy most közeledik a tisztujítás a városházán, még nem elég ok arra, hogy a város javát ne mozdítsuk nyíltan elő e függő ügyek gyors, bátor megoldásával.

Mindezek következtében a Szabadság megbízottja tegnap fölkereste a város vezetőit és kiváló férfait, hogy megkérdezze tőlük, mi a véleményük a hatvan százalékos pótladóról és mennyiben tartják ezt a sebet a Hortobágy hasznosításával meggyógyíthatónak.

A főispán, a város főjegyzője és egyik országgyűlési képviselőnk nyilatkoztak erről az ügyről.

Mi tehát ezuttal — megemlítve, hogy ezt az általános érdekű kérdést iparkodunk majd minden oldaláról megvilágítani — tudósítónak adjuk át a szót.

*

A Szabadság megbízásából fölkerestem Puky Gyula főispán, Komlóssy Artur városi főjegyző, Dobiecky Sándor és Bakonyi Samu országgyűlési képviselőket.

Az aranyparaszt.

A Szabadság számára írta: Erdélyi Gyula.

A mi alföldi nábobjaink, a fajta kisebb nábobok, kik csak kék rendbeli földmives ruhát viselnek, sokszor kitesznek a különködésben akárhány angoln.

Melyik Albionfinak jutott volna p. o. eszébe az, hogy a hány vendége, anynyi tinót vágatott rostélyoshoz villásreggelire, mindegyikből a legszebb falatot vágatta ki, mert hogy ennél drágább gábelfrüstük nincsen.

Hát aki egy kastélyt vett meg, s mikor azt kérdezte tőle ügyvédje, mit tesz abba a rengeteg sok szobába, azt felelte:

— Majd csak tele rakjuk tiszta buzával!

Mennyi ilyen adoma él a mi aranyparasztjainkról, azt nem lehetne csak nagyon sok papirosra feljegyezni.

A mennyit ismerünk az csak századrésze annak, a mit nem tudunk.

Népünk humora még nagyjában felfedezetlen kincs, java része pedig elveszett, elkallódott. Nagy mulasztás, nagy bűn, hogy ezeket a kedélytápláló adomákat szomorubb napokra el nem tettük.

A legmagahittebb aranyparasztok közé tartozott Csókás Gergely uram.

Maga hirdette, hogy annyi a pénze, hogy sok napszamos kellene hozzá, a ki megolvasni tudná a jószágával együtt és elnyühetne ezalatt két kalendáriumot.

Nem is földnek nevezte a birtokát, hanem birodalomnak s ujságolvasó ember lévén gazdáit, öregbéreseit minisztereknek.

Ha fia született, a palatinust hívta meg keresztapának s miután felvilágosították, hogy palatinus nincsen, meghívta keresztkomának az összes várme-

gyei urakat s csapott egy hétig tartó keresztelőt.

Tudta a módját, az uraknak Pest-ről hozatott enniváló különlegességet és felszolgáló pincéereket, ezenkívül bográcsaik mellett ott foglalkoztak a különféle pörköltök, paprikások és tokánok mellett ünnepi ruhában a gulyások, kondások és halászkok.

Az ökröt egész nagyságában sütötték a népnek s egy hétig ingyen folyt a bor meg a többi ital.

Végül, hogy kivilágítás is legyen, felgyújtatott egy nagy kazal tavalyi szalmát, a minek a világossága mellett kártyázhattak az urak bátran, sok ölnyire hogy a láng ne melegitse őket.

Egy sertésöl gyuladt meg tőle, ezt borral oltották el.

Hire volt ennek a keresztelőnek messze földön, maga Csókás uram is hízott két évig a büszkeségében.

Ekkor az öröm gyászra vált, a kis Gergely meghalt.

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Ajánlja: **Harmat-arczporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arcz-bőrt. Kitünő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz- vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed. — A Harmat-Crème a Harmat szappannal együtt használva az arcz-bőrt üdévé, széppé teszi s megóvjaa a megránczósodástól. — (Kapható 3 színben: **fehér, rózsás s crém-színben**) mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő arczporait: **Berlini Felpouder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fill. — **Velutin Pouder** (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

selő urakat. Közülök csupán *Dobieck* képviselő urat nem találtam otthon. Ő elutazott és e hónap 14-éig nem is tér vissza Debrecenbe.

Puky Gyula főispán, *Komlóssy* Artur főjegyző és *Bakonyi Samu* képviselő urak szíves készséggel nyilatkoztak arról a kérdésről, mely ma egész Debrecen a legközvetlenebbül érdekli.

Ime itt számolok be hármójuk véleményéről és nézeteiről.

(Puky Gyula főispán.)

Puky Gyula főispán délelőtt fogadott a vármegyeházán. Épen akkor írta alá a város meghívóját a Kossuth-ünnep diszgyűlésére, melyen a főispán fog elnökölni.

Ez világosan bizonyítja, hogy Kossuth Lajos hazafiúi érdemeit és nagyságát minden magyar elismeri; de bizonyítja azt is, hogy a nagy férfiú neve, alakja nem egy párté, hanem az egész nemzeté s midőn az ország Kossuth emlékezetének ünnepet szentel, ezt a józan hazafiság pártpolitikai célok egyoldalú szolgálatára kihasználni nem engedi.

A mi magát a most fölmerült aktuális kérdést illeti, *Puky Gyula* főispán erről a következő nyilatkozatot tette:

— A város háztartásának egyensúlya érdekében *nem okvetlenül szükséges, hogy a pótdadót hatvan százalékra emeljük.* A főszámvevő tavalay is 52%-ot javasolt és némi fáradsággal a pótdadót mégis 38%-ra lehetett leszállítani.

Mindenesetre kívánatos azonban, hogy a város a pótdadó emelése helyett bevételeit inkább állandó jövedelmeinek emelésével

gyarapítsa. Ez az egészséges fejlődés.

Részemről ebben az irányban fölötte hasznosnak találnám a többi közt városi takarékpénztár alapítását. Tanulmányoztam ezt az intézményt több helyen, külföldön is; mindenütt nagy jövedelme van ebből a városnak. Szociális hatása szintén rendkívül nagy lenne az ilyen takarékpénztárnak, mert akkor szállíthatja le a kamatlábat, mikor a városi lakosság hitelre szoruló része éppen válságos helyzetbe jut.

A Hortobágy értékesítése is jelentékenyen növelné a város jövedelmeit. Azonban a tizezer, vagy több vagy kevesebb hold kihasítását nem tartom eléggé célravezetőnek. Valamely méltányos kiegyenlítést óhajtanék, hogy a gazdák is meg a város is megtalálják a maguk számítását. A Hortobágy mai állapotában semmiesetre sem maradhat. Rendezni kell az ügyet oly irányban, hogy e kényes kérdés megoldása a helyes kibontakozásra vezessen.

(Komlóssy Arthur főjegyző.)

A város helyettes polgármestere szintén szívesen hozzájárult a pótdadó és a Hortobágy kérdésének tisztázásához.

— Én őszintén megvallom, bármily kényes az ügy, nem zárkozom el nézeteim nyílt bevallásától. Ha a közérdek kívánja, ám szakítsunk ki a Hortobágy legjavából annyit, a mennyi kell, anélkül azonban, hogy a méltányos jogigényeket megesorbitanók.

Ámde én nem ezt tartom a legjobb mentő eszköznek, mert a Hortobágy

hssznosítását öt év óta tanulmányozzák, még se jutottak végére s ha erőszakosan belemarkolnánk a jószágtartók nem alap nélkül való hagyományaiba, úgy tennénk, mint aki egyik ujjáról lefejt a bőrt, hogy a másik ujjának nyitott sebét betapassza.

Holott pedig a most pótdadóval fedezendő hiányt könnyen lehetne eltüntetni, ha más értékeket mozgósítana a város. Itt van az erdő, a rengeteg fa; a kezelés hiánya miatt srázezret érő jövedelemvész itt kárba. Aztán a téglagyár, a városi nyomda, a ménes, szóval a város üzleti vállalatai mind arra valók, hogy a pótdadó ezeknek jövedelmezőbbé tételével megszűnjék. Csak intenzivebb kezelés, okosabb kihasználás, belterjes gazdálkodás és modern, élénk berendezés szükséges és a pótdadó helyét állandó, biztos új jövedelmek foglalják el a polgárság legcsekélyebb megterhelése nélkül.

(Bakonyi Samu képviselő.)

Debrecen város egyik képviselőjét, dr. *Bakonyi Samu*t a délutáni órákban kerestem föl.

A képviselő így nyilatkozott:

— A pótdadótól nem lehet rögtön megszabadulni, de keresni kell rá a legalkalmasabb módot. A Hortobágy egy részének kihasításából várható jövedelmet én csak ideig-óráig tartó bizonytalan segítségnak tartom.

Már pedig Debrecen városa, ha a közszellem örvendetesen tapasztalt megújulásával lépést tartva igazán hivatása magaslatára emelkedő európai, de azért minden ízében magyar város akar lenni, nem zárkozhatik el a reá háramló új meg új feladatok, kötelességek teljesítésétől.

Kihozatta a temetésre az egész kolégiumot s minden diák husz aranyat kapott az éneklésért s ehetett ihatott egy esztendőre valót.

Csak egy leánya maradt Csókás Gergely uramnak.

Nem sok öröme telt benne, nem folytatja a nevet, meg a gazdagság hírért, a kinek az oldalánál majd pihenhet eleget.

Tanácskozott egy két komával a vármegyei urak közül, hogy kinek adja a leányát.

Ha fia nincsen, legalább ur legyen a veje. A leányát úgy neveltette, hogy grófnak sem válna szégyenére.

Zsuzsika szép is volt, módos is. Az urak bizony ajánlottak vót a maguk fajtájából is. Csókás uramnak tetszett, mert így talán sógorságba jön a vicspánnal.

Otthon a Zsuzsikával közölte a jó hírt, hogy milyen sok szerencse kínálkozik. Akárhány tekintetes, nagyságos vöm uram akad. Mit szólsz hozzá leányom?

— Nem tudom én, kedves apám!

— Nem-e, hát miért nem tudod?

— Nem igen huz a szívem egyik-hez se.

— Majd huz fiam, ne busulj, kapsz pusztát, új hintót.

— Nem becsülnek meg azok miáket apám.

— Hogy beszélhetsz ilyent. Hát lehet álmodni ilyen szerencséről?

— Lenéznek azok engemet.

— Egyet választanod kell, akárkit.

— A kit kedves atyám választ, megelégszem vele.

— Jól van, ha rám bízod, én is elvégezem.

A Zsuzsika elhallgatott egyet, hogy a szomszéd földes ur gazdasági irnokába szerelmes, a ki szintén szereti s már megesküdtek, hogy egymásé, vagy a halálé lesznek.

Csókás Gergely uram, az aranyparaszt másoktól tudta meg a leánya szerelmét.

Elfogta a düh.

Az ő leánya egy ilyen jött-mentbe szerelmes. Még a neveis német hangzású. Elszédítette a szegény leányt, persze jó volna beleülni a birodalomba, de ebből nem lesz semmi.

Kereken kijelentette lányának, hogy kiátkozza, még sem engedi meg. A pénzéért szereti csak.

A leány azt veté ellen, hogy elvenné az öt pénz, vagyon nélkül.

— Nem kell, Az én beleegyezésemel soha nem köti be a fejedet.

Bezzeg megbánta, amit kimondott.

Harmadnapra azzal a hírrel lepték meg, hogy a kisasszonyt nem találják sehoh. Semmi ruhát nem vitt magával, a nyomai a Tiszáig vezetnek.

Két hétig halásztatta a leánya holttestét. Nagy pénzt ígért a halászoknak, ha kifogják, de bizony a hálóba nem akadt a Zsuzsika hullája.

A büszke aranyparaszt megvált törve. A miért élt, a kiért élt, most már nincsen az sem.

Minek neki már az élet?

El is vetette volna magától, de nagyon szerette vagyonát. Sajnálta itt hagyni. Kinek a szeme tudna abban úgy gyönyörködni, mint az övé?

Évek teltek el.

Csókás Gergely uram egészen megöszült. Még kérkedni sem tudott, mint az előtt. Az aranyparaszt nagyon, de nagyon megöregedett. Olyan halkán beszélt, mint valami koldus.

Szerette, de nem törődött már annyit a gazdaságával, ha pusztáján végig nézett, nem telt el a keble azzal a büszkeséggel, mint régen. Nem az a nap sütött az égen.

Valamely nap — úgy négy év múlva, nagyra határozta el magát, talán már egy kicsit meg is volt zavarodva.

Beállit az alispánhoz s tekintetes koma urának tudtul adja, hogy határozott.

— Miben határozott Csókás ur?

— Abban kérem alásan, hogy örökre fogdom a király fiát.

— Tán csak nem?

Az ezzel járó terhek elviselésére azonban állandó, a Hortobágy kérdésének részleges megoldásánál egységesebb segítsérről kell gondoskodni.

A debreceni állattenyésztés elsőrendű gazdasági ág, melyet egyszerűen lenyesni a város törzséről nem szabad, nem is lehet. A földmivelési kormány a Hortobágy öntözésének tanulmányozására 300 holdat kért és kapott. Ebben az irányban üdvös gazdasági haladás remélhető.

En tanulmány tárgyává tettem a hortobágyi ügyet és oly végleges megoldás előterjesztését helyezhetem kilátásba, mely a gazdák jogosnak elismerhető igényeit sem sérti és a város kétségtelen jogait sem csorbitja.

Addig azonban más módokat kell sürgősen gondoskodni. Mert a város közönsége a pótlódó emelését már nem bírja; viszont a közigazgatási gépezet és a Debrecen városától méltán várható nemzeti, kulturális és városi köteleességek zavartalan teljesítése semmi szín alatt nem szünetelhet.

szept. 10.

— **A dévai mandátum.** Déván 1902. május hó 30-án 155 szótöbbséggel képviselővé választották gróf Thorockay Miklóst, dr. Réthy Lajos tanfelügyelővel szemben. A kisebbségben maradt választók petícióval támadták meg Thorockay gróf mandátumát — vesztegetés, etetés és itatás miatt kérvén a választás megsemmisítését.

A kir. kuria I. választási tanácsa tegnap foglalkozott a petícióval. Paizs Andor elnökle mellett. A kérvényezők képviselőjeként dr. Nagy Dezső, választásvédőként dr. Ragályi Lajos budapesti

— Mit csináljak tekintetes komám uram, kifogyott már minden vérem, nincs abból egy csepp sem.

— Hát Zsuzsika . . .

— Meghalt.

— Mit szólana, ha én azt mondanám, hogy nem halt meg, él — férjhez ment ahhoz, a kit szeret.

— Meg vagyok én már uram törve, nem hiszek én semmit.

— No hát jöjjön velem.

Felültek az alispán kocsijára s alig értek ki a székvárosból, egy óra múlva kis tanya előtt álltak meg.

Szekerével akkor állt meg egy fiatal gazda ember, a felesége egy csinos paraszt asszony elébe jött a két éves kis fiával.

— Látja, Csókás uram?

— Látom.

— Most is a király fiát akarja örökbe fogadni?

— Dehogyan azt, dehogyan azt, alispán ur, csak ezek fogadjanak engem vissza a szivükbe. Sokat szenvedhetek.

Az alispán elmondta a Zsuzsikáék sorsát. Ezt a kis tanyát, a mi valami árváké, ő bizta a gondjaikra ő volt a násznagy. Ugy éltek itt paraszt ember módjára.

Mikor Csókás Gergely uram a kis pulya unokát magához ölelte, soha olyan boldognak nem érezte magát.

Többet ért az egész birodalmánál, most már úgy sem az övé, hanem azé a gyereké.

ügyvéd, dr. Gábor Illés dévai ügyvéd szerepeltek; dr. Farkas Béla választási elnök személyesen jelent meg saját védelmének előterjesztésére.

Ítéletre holnap kerül a sor.

H I R E K.

N a p l ó.

- „ 14. A keresk. és iparkamara székházavató ünnepe.
- „ 15. A kamarák kirándulása M.-Szigetre.
- „ 16. A Kossuth-képkiallítás megnyitása.
- „ 17. Este a város kivilágítása.
- „ 17. Kossuth-ünnep Debrecenben.
- „ 18. A Wesselényi-szobor leleplezése Zilahon
- „ 19. Kossuth-ünnep Budapesten.
- „ 20. Francia újságírók látogatása Debrecenben.
- „ 28. A tűzoltó-egylet 25 éves emlékünnepe
- „ 29. Hajdumegye őszi közgyűlése.
- „ 30. A színházi évad megnyitása.

Országos gazdasági kiállítás Debrecenben.

— szeptember 10.

A Szabadság megindította a mozgalmat, hogy a harmadik országos mezőgazdasági kiállítást rendezzék Debrecenben.

Ez a terv az egész városban általános tetszést aratott és lelkes helyesléssel találkozott.

A városházán örömmel fogadták a gondolatot; a kereskedelmi- és iparkamara, a gazdasági egyesület, a gazdasági főiskola vezetősége s a többi illetékes férfiak, akik Debrecen érdekeit, jövőjét szívéből viselik, kivétel nélkül szükségesnek tartják, hogy a harmadik országos mezőgazdasági kiállítás városunkban legyen.

Tegnap hozzá szólt a kérdéshez egyik lapársunk, a Debrecen is és a következőket írta:

A fényes sikerű, tanulságos, Szegeden tartott országos első gazdasági kiállítás után most Pozsonyot érte a kitüntetés, hogy zárandokoló helye lett a magyar hazának. sőt a külföld gazdáinak is. Gazdálkodásunk kincseit, fejlődését mutatja be a nagyhorderejű pozsonyi országos gazdasági kiállítás, melylyel kapcsolatban már felmerült a kérdés, hogy a következő III-ik országos kiállítás hol rendeztessék?

Miskolc már sorompóba lépett. Miskolc már hívogatja e kiállítások lelkes és buzgó rendezőit, az országos magyar gazdasági egyesületet, éppen azért emeljük fel szavunkat, Debrecen város elöljárói minden további halogatás nélkül azonnal álljanak sarokra és lépjenek érintkezésbe az országos gazdasági kiállításnak lelkes, hazafias rendezőivel és vigyék keresztül, hogy a harmadik országos gazdasági kiállítást itt Debrecenben rendezzék.

Egy meghívó barátságos szóba kerül és ha később a kiállítás rendezési költségeihez is kellene járulni néhány ezer forinttal a városnak, az oly csekély anyagi áldozattétel lesz, mely számításba sem jöhet azon nagy anyagi és erkölcsi előnyökkel,

a melyekhez Debrecen azon országos gazdasági kiállítás révén jut.

E kiállítási napok alatt Debrecenbe zárandokolnak hazánk minden részéből a sok százezernyi gazdák, kik sokszor leszolt ősi magyar városunkat erejében, szépségében ösmervén meg, barátjaink lesznek a támadókkal szemben; de továbbá alkalmunk nyílik Debrecen és nagy vidékének különleges gazdasági kincseit az ország előtt bemutatni és mire viszont Debrecen és gazdáinak van nagy szükségök e kiállítások kapcsán, gazdasági életünk vezető embereivel összeköttetésbe lépve, alkalmok nyílik a gazdasági életünkben forrongó új eszményekkel, elvekkal, irányokkal megismerkedni és azokról a mi viszonyainkra szükséges, hasznos újításokat elfogadni és a magyar gazdák zászlaja alá csoportosulni, értjük, a gazdasági közös érdekeket illetőleg.

Mi szerintünk tehát hatóságunknak, gazdáinknak nem szabad elszalajtani az alkalmat és azonnal, minden további halogatás nélkül intézkedni kell, hogy a városunkra csak előnnyel és dicsőséggel járó harmadik országos gazdasági kiállítás Debrecenben legyen megtartva, mert Debrecen a magyar gazda életnek egyik legerősebb központja és így szégyen és veszteség volna reánk, ha nem Debrecenben, de más kisebb gazdaságilag jelentéktelenebb városkában rendeznék a legközelebbi országos gazdasági kiállítást.

A mozgalom tehát minden téren kellő visszhangra talált. Ennélfogva már most sürgősen cselekedni kell, hogy az eszme megvalósuljon és Debrecen el ne essék attól a tisztességtől, dicsőségtől és haszontól, mely reá a harmadik országos gazdasági kiállítás rendezésével járul.

Ma van Pozsonyban a gazdakonresszus; ezen a gyűlésen kell a meghívást előterjeszteni Ott van Király Gyula városi tanácsos Pozsonyban, ott vannak gazdáink, városi képviselőink közül többen, ott van hivatalosan gazdasági egyesületünk és iskolánk, — bizza meg Debrecen városa ezeket, hogy haladéktalanul ajánlják föl Debrecen a harmadik országos gazdasági kiállítás rendezésére.

Bizunk a város ez idő szerint való fejének bölcsességében és Debrecenért lelkesen dobogó szívének erős ösztönében és hisszük: megleli a módját annak, hogy elmuljék tőlünk az a pohár, hogy Debrecen városán kívül más városban rendezzék a harmadik országos gazdasági kiállítást.

Debrecen Kossuth emlékének.

A nagybizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, szeptember 10.

A szeptember 17-iki Kossuth-ünnepségeket előkészítő nagybizottság tegnap délután öt órakor ülésezett a városháza nagytermében Komlóssy Arthur főjegyző, polgármesterhelyettes elnöklése mellett. Jelen voltak a bizottság tagjai közül: Bakonyi Samu dr., Bészler Károly, Szabó Kálmán, Varga Lajos dr., Váczy

János, Körner Adolf, Tóth Kálmán, Mayer Emil, O. Végő János.

Az értekezlet legelső sorban a lakoma rendező bizottság javaslatával foglalkozott s hozzájárult ennek olyatén indítványához, hogy a Bika disztermében 17-én déli egy órakor tervezett bankettet elhagyva, este rendeztessék a társasvacsora a Dobos éttermében. A lakoma rendező bizottság azzal okolta meg a javaslatot, hogy délben alig van idő, az ünnep méltóságához illő közeledéshez.

A nagybizottság hozzájárult az ünnepség sorrendjéhez is és lelkes éljenzéssel fogadta el a tüzes, hazafias hangú fölhívást, mely falragaszokon hívja fel Debrecen polgárságát Kossuth Lajos századik születésnapja kegyeletes megünneplésére.

Az ünnepség sorrendjét ma teszi közzé a nagybizottság, valamint a diszkozyülés meghívója is ma küldetik el a bizottsági tagoknak és egyes hatóságoknak. A meghívót Puky Gyula főispán írta alá és a főispán személyesen fog elnökölni a diszkozyülésen, mely alkalomra teljesen ujonnan festették és Kossuth Lajos életnagyságu képével díszítették a városi székház nagytermét. A diszkozyülés délelőtt fél tizenegyre fog megkezdődni. Tárgyai a következők:

1. Puky Gyula elnöki megnyitója.

2. Ünnepi beszéd, Tartja: Bakonyi Samu dr. városi törv. hatósági bizottsági tag.

3. Komlóssy Arthur felolvassa és a diszkozyülés tudomására hozza a Kossuth Lajos emléke megörökítésére vonatkozó közgyűlési határozatokat.

4. A diszkozyülés berekesztése s a jegyzőkönyv hitelesítése.

A szép ünnepségekre közös lelkesedéssel készül a hajduság székvárosa.

* **A kamara ünnepe.** A vasárnap kamarai székházavató iránt országsszerte általános az érdeklődés. Az ünnepségeken az összes kamarák képviselve lesznek az elnökök és titkárokkal, a zenggi kamara kivételével. Láng Lajos miniszter, Wickenburg Márk gróf államtitkár kíséretében érkezik. Társaságában lesznek a minisztérium iparfejlesztési osztályának s az országos iparegyesületnek képviselői is.

Évnyitó a főiskolában. Évnyitó Isten-tiszteletre nyitak újból a nagy templom ajtóit, tegnap délelőtt 9 órakor, hogy az iskolai esztendő a tanári-kar az ifjúsággal együtt hivatalosan is megnyithassa. Csiky Lajos theol. ak. tanár intézte a kerő imát az ifjúság nevében az Egek urához s lendületes imáját követő ének után nagyszámban vonult a közönség a főiskola disztermébe hol az ez idei rektor Kérészy Zoltán tartotta szokásos rektori székfoglaló és évnyitó értekezletét, melynek befejeztével, az 1902—903 iskolai évet hivatalosan megnyitottak nyilvánítá. Az ünnepi megnyitón megjelentek: Kiss Aron ev. ref. püspök, Komlóssy Arthur helyettes polgármester, a tanári kar s az egyház előkelő hvei közül sokan.

* **Közigazgatási bizottsági ülés.** A városi törvényhatóság közigazgatási bizottsága ma délután három órakor tartja rendes havi ülését Puky Gyula főispán elnöke alatt a városháza nagytermében. A bizottsági ülésen az augusztusi jelentéseket terjesztik elő.

Az ifjúság és a Kossuth-ünnep. Debrecen város ősi kollegiumának hazafias tanuló ifjúsága tegnap népes gyűlést tar-

tott a melyen elhatározták, hogy a közönség által rendezendő Kossuth ünnepen részt fognak venni. Így Görömbay Péter indítványára kimondták, hogy e hónap 16-án este a város által rendezendő faklyás menetben testületileg vesznek részt s másnap este a nagyerdei Dobos pavilonban rendezendő tánc-estélyen, mint rendezőség fognak közreműködni. Az e hó 17-én a „Szabadság“-szobor előtt lefolyó ünnepélyen a főiskolai énekkar közreműködésével és Kincses László theológus ifju szavlatával vesz részt. A főiskolai hivatalos ünnepély, a tanár-kar és az ifjúság közös ünnepélyeként 19-én az oratóriumban fog megtartatni a következő sorrendben. 1. Ének; 2. Ima; 3. Emlékbeszéd, melyet főiskolánk egyik jeles tanára fog megtartani. Majd Jakab Lajos theológus szaval s végül a főiskolai ének-kar zárja be a mindenképen lélekemelő ünnepélyt. Az ifjúság külön ünnepélye ugyancsak 19-én délután a főiskola disztermében fog lefolytani. Ezen ünnepély programjának előkészítésére az ifjúság 7 tagu bizottságot küldött ki, melynek tagjai városunk hölgyközönségének sorából is fog felkérni közreműködőket. Az ünnepély sorrendje nagyjából már meg van állapítva, a mennyi-ben megnyitó beszédet dr. Kérészy Zoltán rektor fog mondani, mely után szavlat, majd felolvasás és emlékbeszéd következik. Végül egy felkérő hölgy által előadott Kossuth-nóták és az ének-kar fejezik be az ünnepélyt.

* **Üzenet Pressburgba.** Azért cimezzük Pressburgba, mert féltő, hogy Pozsony néven meg sem találják azt a híres koronázó várost, a mely millió miniszteri rendelet ellenére is Pressburg marad. Már pedig azt akarjuk, hogy eljusson oda, a hova szántuk, mert talán mégis csak gyalázat — lehetőleg enyhe kifejezést használva, hogy sem a *Neues Pester Journal*, sem a *pozsonyiak* nem akarják megérteni a magyar szót és állandóan Pressburg névvel tisztelik és Pozsony városát. Küldjük pedig ezt a barátságos üzenetet abból az alkalomból, hogy egyik debreceni előkelő cég tulajdonosa, magyar lelke igaz fölháborodásával mutatott egy — a pozsonyi mezőgazdasági kiállításról küldött képes lapot, melyen a következő sváb nyomtatott sorok éktelenkedtek: *Industrie Pavillon. Gruss von der II. Landwirtschaftliche Ausstellung, Pressburg 1902.* Biz ez sok a jóból s a mily arcpirító, ép oly elszomorító is. Arcpirító, hogy Pozsony magyarsága türi az osztrák okvetetlenkedést és elszomorító, hogy magyar ember is vásárol a *Pozsonyt* — Pressburg-nak hamisító német föliratú levelező lapokból.

* **Debreceni diákok jelvénye.** Régi vágya az ifjúságnak, hogy valamely közös jelvényt viseljen. Ez a jelvény kérdés tegnap a főiskolában megtartott ifjúsági nagy gyűlésen végre megoldást nyert. Frater Ernő ismertette a kassai diák-kongresszus határozatát, mely a selmecbányai ifjúsági pályázaton első díjat nyert diák jelvényviselését határozta el, kéri a debreceni főiskola akadémiai polgárságát, hogy e jelvény megegyezését el ne mulasszák. Az ifjúság egyhangu lelkesedéssel fogadta s tette magévá az előterjesztést. A művészi izléssel kiállított jelvény atomirumból készült paizs alak, melyen Minerva áll kezében könyvvel és tollal, karjai között pedig a kettős keresztrel átdőfött földgömb van, a magyar korona dicsfénye alatt.

* **Kétszáz háztulajdonos megbüntetése.** Kétszáz debreceni háztulajdonos nem

tett eleget az utóbbi napokban annak a szabályrendeletnek, mely arról szól, hogy minden háztulajdonos köteles háza előtt az utcát korán reggel föllocsolni és fölsepertetni: A rendőrség az eljárást a 200 háztulajdonos ellen megindította s a városi szegények ilyenformán 5—600 koronához fognak hozzá jutni, miután a büntetéspénzek a törvény értelmében a szegények pénztárába folynak be.

* **Választások a főreáliskolában.** A debreceni állami főreáliskolában tegnap ejtették meg az ifjúsági egyesületek tisztikarának megválasztását. Az önképző kör vezetősége így alakult meg: Elnök: Nádasdy Dániel VIII. o. t.; főjegyző: Hegedűs György VIII. o. t.; aljegyző: Tóth Árpád VII. o. t. és pénztárnok: Neumann Jenő VII. o. t. Tornakör: Elnök: Kovács Isván; titkár: Suba János; pénztárnok: Antalffy Lajos; osztály pénztárnokok: Piringer Nándor, Spitzer Sándor.

* **Penész a kenyérben.** Jóllehet a rendőrség szigorúan ellenőrzi, hogy romlott élelmi szerek ne kerüljenek a forgalomba, mégis megtörténik, hogy egészségtelen árukat adnak el lelkiismeretlen kufárok a piacon. Így tett Bogdán Pálné h. szoboszlai kenyéráruló asszony is, aki özv. Pethő Sándornénak régi, penészes kenyeret adott el. A hivatalos vegyész véleményére Bogdán Pálnét szigorúan megbüntették.

* **Megbüntetett hentések.** A városi szabályrendelet világosan előírja, hogy azok a hentések, a kik a vágóhídról üzletükbe húst szállítanak be, kötelesek arról gondoskodni, hogy a hus a szekéren be legyen takarva s az utcai por és légy ne lephesse el. Ennek a rendeletnek azonban henteseink és mészárosaink az utóbbi időben nem szoktak eleget tenni s e miatt több oldalról érkezett panasz a rendőrséghez. Tegnap is takaró nélkül szállították a húst a városba Tokaji János és Dalmi Károly helybeli hentes és illetve mészárosok, a mely cselekedetükért a rendőrség szigorúan megbüntette őket.

* **Hamis eljegyzési hír.** Tegnap egy eljegyzési hír került a lapunkba, mely a Gabányi Árpád és Waller Mariska gyűrűváltásáról szólt. Mint ma az érdekelt szülőktől értesülünk ez a hír nem felel meg a valóságnak s egyik rosszakarójuk tréfája csupán, aki a hírrel az összes helybeli lapokat végigjárta. Nem tudjuk eléggé elítélni az olyan embert, aki efféle csinytevéssel okoz kellemetlenséget.

* **Hamisított paprika — nagyban.** Debrecen sok minden egyebek közt Szeged után a paprikájáról is híres. A debreceni paprika jóhírnevén azonban nagy esorbát ejtett egy lelkiismeretlen debreceni kereskedő, aki hamisított és az egészséget veszélyeztető paprikát hozott forgalomba. Nerhaft Kristóf hadnagy, élelmezési parancsnok ugyanis feljelentést tett Kohn Henrik Dégenfeld téri 7. szám alatt lakó kereskedő ellen, hogy olyan paprikát szállított, a mely a legénység számára főzött ételeket teljesen tönkretette. — Dr. Szalay Béla orvos, városi vegyész a feljelentésre a lefoglalt paprikát megvizsgálta s azt ha vizitottnak, az egészségre ártalmasnak találta. Ezért Kohn Henrik ellen csalás és közegészségügyi kihágás miatt az eljárást megindították. Mindenesetre szigorú büntetést érdemel az olyan kereskedő, aki ilyen cselekedettel szegényet hoz a kereskedői mivoltára.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Harsányi János 19 éves hetes legény, aki Németh Andrásnak nagyerdei vendéglőjében, a

Dobos pavillonban volt alkalmazva, ahol a vendéglői felszerelésből több asztalkendőt s egy csomag porcupintot lopott, de mikor a holmiját megvizsgálták meglelték ruhái közt a lopott tárgyakat. A szögyen miatt azután annyira elkeseredett, hogy tegnap zsiros szódával meg akarta magát mérgezni. A mint azonban észrevették tettét, kiszállították a közkórházba, a hol gondos ápolás révén nemcsak magához tért, hanem rövid idő múlva teljesen gyógyultan is hagyhatja el betegágyát.

* **Debreceni bor Angliában.** Emlékeznék olvasóink arra, hogy a május hóban Magyarországon járt angol gazdák tanulmány utjukban Debrecen is itt a debreceni szőlő és bortermelő szövetkezet telepét is meglátogatták. Ez alkalommal a szövetkezet borait az angol gazdákkal megizleltette, mely borkóstolásnak eredménye az, hogy e napokban érkezett Angliából Debrecenbe az első megrendelés az ezerjóból üvegezve és hordósan nagyobb próba-küldemény megy Hamburgon, Harwichon át Angliába, Essex megyébe, a mi minden esetre a debreceni szőlő és bortermelő szövetkezet újabb örvendetes sikere.

* **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalnál tegnap az alábbi haláleseteket jelentették be. *Fekete Lajos* ev. ref. 3 hónapos, özv. *Szegedy Jánosné* ev. ref. 73 éves, *Lechky Friderika* róm. kath. 59 éves, *Papp János* gör. kath. 16 hónapos, *Svinner János* róm. kath. 68 éves.

* **Vesztett kutya a Nagyerdőn.** Tegnap délután nagy rémület támadt a járó-kelők közt. Már jó messziről kiabálta egy rendőr, hogy vesztett kutya jön s igyekezzen kitérni előle, a kinek az élete kedves. Szerencsére a vesztett kutya nem is tehetett kárt semmiben, a 39. számú rendőr pedig mikor a séta-ut végén utólrta, agyonütötte a kutyát.

* **Vásári és piaci rendtartás.** A városi törvényhatóság juniusi közgyűlésén szó esett a vásári és piaci rendtartásról is. Azóta szinte feledésbe ment s így váratlan eseménye a tegnap délutánnak, hogy ismét szóba került. — **Körner** Adolf tanácsnok ugyanis bizalmas szaktanácskozást hívott egybe a rendtartás kérdését megvitatni. Az ülésen teljes számban megjelentek a meghívottak és hosszabb vita után teljes egészében magukéva téve az ipar-testület javaslatait és észrevételeit, a vásári és piaci rendtartást a gyakorlati élet szükségletei szerint átalakítva, magukéva tették az előterjesztéseket. A rendtartással már a legközelebbi közgyűlésen foglalkozik a törvényhatóság.

* **Carmellini a Hungáriában.** Carmellini a híres bűvész holnap szerdán este a Hungáriában mutatja kiváló ügyességét. Carmelinit ösmeri a közönség, minden évben előkelő és nagy közönség jelenlétében a Hungáriában játszik s ügyes, utólrhetetlen, majdnem csodás bűvészeti mutatványaival csodálatba ejti a jelenlevőket s a legnagyobb elismerést vívta ki már magának. Hisszük, hogy holnap szerdán este is nagy közönség nézte végig Carmellini csodás bűvészeti mutatványait, melyekkel, most a holt szezonban nemcsak szórakozást, de pompás élvezetet is nyújt.

* **Dr. Winkler Jenő** egyetemes orvos tudor, fogorvos. Fogad naponta délelőtt 10—12-ig; délután fél 3—5-ig. Minden kedden délbe 12—1 óráig szegénysorsu fogbetegnek ingyen rendelés.

x **Külföldi bevásárlási utamról** haza érkeve, az ott beszerzett feltűnő szép uridivat különlegességeket ajánlom becses vevőim szives figyelmébe.

Z E N E.

— (A debreceni zeneegylet.) A debreceni városi zeneegylet, mely *Kenézy Gyula* dr. elnök vezetése mellett szépen fejlődik, e hó 1-én új helyiségbe, a *Gilányi* laktanyába költözött át. A zeneegylet napról-napra tartja próbáit és a jelenlegi szervezet és szorgalmas tanulás mellett rövid idő alatt nagy erkölcsi sikereket érhet el. Első nyilvános szereplése a zeneegyletnek az e hó 16-án este a *Kossuth-ünnepély* alkalmából tartandó lampionos menetben lesz, mikor is bizonyára meggyőződést szerezhet a nagyközönség a zeneegylet fejlődéséről és képzettségéről.

S Z I N H Á Z.

— (A színházi bérlet.) Tegnap közétették már *Makó Lajos*nak az új színházi évről szóló jelentését, melyet a napokban fognak a városban széthordani s kifüggeszteni. A szeptember 30-án kezdődő új évadra az igazgató a következő bérletet hirdeti: 1.) *Családi páholy*: 180 előadásra 1440 korona, 120 előadásra 960 korona, 60 előadásra 480 korona. 2.) *Földszinti és első emeleti páholy*: 180 előadásra 1080 korona, 120 előadásra 720 korona, 60 előadásra 360 korona. 3.) *Másodemeleti páholy*: minden előadásra 900 korona, 180 előadásra 720 korona, 120 előadásra 480 korona, 60 előadásra 240 korona. 4.) *Támlásszék* az 1—7 sorban minden előadásra 360 korona, 180 előadásra 288 korona, 120 előadásra 192 kor. 60 előadásra 96 kor. 5.) *Támlásszék* 7—12 sorban minden előadásra 300 kor. 180 előadásra 240 korona, 120 előadásra 160 korona, 60 előadásra 80 korona. 6.) *Támlásszék* a 12—17. sorban minden előadásra 250 korona, 180 előadásra 192 korona, 120 előadásra 128 korona, 60 előadásra 64 korona. 7.) *Emeleti zártszék* 1. sor: minden előadásra 170 korona. 180 előadásra 140 korona, 120 előadásra 90 korona, 60 előadásra 46 korona. 8.) *Általános bemenet*: minden előadásra 140 korona.

A régi bérlet jogát szeptember 14-től szeptember 25-ig tartják fenn. A bérletpénzt két részletben kell fizetni, az első a jegy átvételkor, a másodikat 1903. újév napján. A színházi év 1902. szeptember 30-tól 1903. május 11-ig vagyis összesen 224 napig fog tartani.

T Á V I R A T O K.

A kiegyezési tárgyalások.

Bécs, szeptember 9. (Saját tudósítónktól.) *Körber* miniszterelnök hosszasan referált a királynak a budapesti kiegyezési tárgyalások eddigi eredményéről. Beavatott bécsi politikusok bizonyosra

veszik, hogy a legközelebbi tárgyalásokon sikerül a még fennálló differenciákat elhárítani.

A pozsonyi kiállítás.

Pozsony, szeptember 9. (Saját tudósítónktól.) *Chapli* volt angol földművelésügyi miniszter gróf *Festetich* Taszilóval a kiállítás megtekintésére ide érkezett. A kiállításról a jeles angol gazda a legnagyobb elismeréssel szolt. A kiállításnak ma délig huszonötezer látogatója volt.

A zágrábi tüntetések epizódja.

Zágráb, szeptember 9. (Saját tudósítónktól.) A pénteki *károlyvárosi* tüntetésekről egy odaváló lap a következőket jelenti: Pénteken este 7 órakor *Rakovából* két kocsi jött a városba. Az egyikben három férfi ült, köztük egy görkel. lelkész és egy ember szerb zászlóval, a másikban két polgári öltözötű férfi. A két kocsi nagy feltűnést és nyugtalanságot okozott, annál is inkább, mert az idegeneknél pisztolyok és puskák is voltak, a melyek, mint később kitudt, golyóval voltak töltve. A két kocsi bement a városba, hol eléjük ment *Grskovics* városi tanácsos, a ki rögtön észrevette a közrendet fenyegető veszedelmet és felszólította az idegeneket, hogy kövessék a városházára. Az idegenek azonnal engedelmessé váltak a felszólításnak. Kihallgatásuk során azt vallották, hogy másnap tartandó esküvőre jöttek *Károlyvárosba*. A néptömeg az idegenek bevonulásában kihívást látott és horvát dalok éneklése közben beverie néhány szerb ház ablakait. A hatóság rögtön katonaságot rendelt ki, a mely a nyugalmat helyreállította.

Zágráb, szeptember 9. (Saját tudósítónktól.) *Kontak* Antalt, a kereskedelmi és iparkamara alelnökét tegnap letartóztatták és rövid kihallgatás után átkísérték a kir. ügyészséghez. A letartóztatás okát illetőleg különféle hírek vannak forgalomban, a melyek még nem nyertek megerősítést. Minthogy a nyugalom teljesen helyreállt, a város különböző pontjain elhelyezett csapatokat ma reggel visszavonták, de a helyőrség tovább is konzignálva marad a *Rudolf kaszárnyában*, a honnan úgy mint eddig, katonai járőröket küldenek ki.

Zágráb, szeptember 9. (Saját tudósítónktól.) A tüntetéseknel megsebesült letartóztatott emberek nagy részét, köztük *Frank* képviselő fiát, ma a közkórházból a rabkórházba szállították. Negyven elfogott tüntetőt átadták az ügyészségnek.

Szerbek a horvátok ellen.

Novoszello, szeptember 9. Borzalmas bosszút állottak az itteni szerbek a horvátokon a zágrábi tüntetések miatt. — *Horvátországi* betonmunkásokat támadtak meg vasvillákkal, dorongokkal s közzülök hármat: *Brardics* Antal, *Vrbancovics* György és *Osztovcics* Milán nevéket félholtra verték. Az előljárásság közbejöttével sikerült a tömeget nagynehezen szétosztatni. A három súlyosan sérült embert bevitték a község házára, a hol később magukhoz tértek, de sérülésük oly súlyos, hogy életbenmaradásuk teljesen ki van zárva. A esendőséget még az éjjel értesítették, mely másnap reggel táviratilag jelentette az esetet az ügyészségnek a vizsgálat megejtése végett. A esendőség eddig 14 embert tartóztatott le.

Egy püspök életveszélyben.

Sopron, szeptember 9. (Saját tudósítónktól.) Gróf Széchenyi Miklós győri püspök a minap nagy veszedelemben forgott. A püspök ugyanis szombaton este négyesfogátán Sopronból—Marcfalvára hajtatott, hogy vasárnap megtartsa a bérmlást. A mint a püspök fogata a templom-utcából kijutott, éppen szemközt jött a villamos. A válságos pillanatban a kocsis a lovakat átugratta a sétatér korlátján, a püspök pedig Szentiványi szertartóval együtt kiugrott a kocsiból s így nagyobb baj szerencsére nem történt. A püspök negyedőrai késséssel folytatta útját.

Az angol királyi pár utja.

London, szeptember 9. A királyi pár ma *Invergordenban* partraszállott és Balmoralba ment, a hova délután 5 órakor érkezett meg. A királyi pár ezzel befejezte a nyugati és északi pártvidéken való tengeri körutját. Aberdeenben azt mondta a király, hogy a tengeri ut nagyon jót tett neki.

Zavargások spanyol földön.

Barcelona, szeptember 9. A tegnapi rendzavarásokat az okozta, hogy a katonaság négy gyűlésen közbelépett, a melyeket a rézműves-ségédek tartottak. A mikor a tömeg néhány letartóztatott embert ki akart szabadítani a csendőrség kezéből a csendőrök a tömeg közé létek és egy embert megöltek. Néhány ház ablakaiból, köveket dobáltak a csendőrségre. Egy asszony ijedtében meghalt.

Munkássztrájk.

Falkenau, szeptember 9. Grasenában a 2. sz. Prokóp-akna munkásai a minap azzal a követeléssel álltak elő, hogy a felszínen dolgozó munkásoknak ugyanolyan megrövidített munkaidőt adjanak, mint a föld alatt dolgozó munkásoknak és egyidejűleg béremelést követeltek. Minthogy a munkások követeléseit nem teljesítették, az 50 főnyi vajú-személyzetből 34 ember beszüntette a munkát és nyugodtan távozott. A königswarti Britannia-bánya munkásai közül 160 ember abbahagyta a munkát, mert két elbocsátott munkást nem akartak visszavenni. — Másnap azonban ismét munkába álltak, noha követelésüket nem teljesítette az igazgatóság.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 9. (Saját tudósítónk távirata.) Déli zárlat. Buzakinál nagy, vételkedv mérsékelt. Bányadt irányzat mellett 36,000 métermázsza került forgalomba 2 és fél — 5 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonamétek bányadtak. Idő szép.

Buza októberre	6.69—70.
" áprilisra	6.98—99.
Rozs októberre	5.94—95.
" áprilisra	6.15—16.
Zab októberre	5.46—47.
" áprilisra	5.76—77.
Tengeri szeptemberre	5.37—38.
" májusra	5.39—40.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A talyigás.** Kállay István talyigás Szentkúti Árpáddal a törvényszék ez ismert alakjával szövetkezve ellopt mintegy 30 koronát. Tegnep állottak a királyi törvényszék előtt lopás vétsége miatt. A tanuk beigazolták a lopás elkövetését s a kir. törvényszék Ballai Béla védbeszéde után Kállay Istvánt 1 hónapi fogházra és egy évi hivatalvesztésre ítélte. A büntetésből 14 napot kitöltöttek vettek. Szentkúti Árpádot a kir. törvényszék felmentette. A királyi ügyész és Kállay felebbeztek, míg a védő és Szentkúti megnyugodtak az ítéletben.

§ **Tolvaj cseléd.** Kovács Zsófia két rendbeli lopással vádolva ült tegnap a vádlottak padján. Ez év június havában ellopta a vele együtt szolgáló *Kugyelka* Matild 9 koronáját. Ugyanesak eltulajdonított augusztus 8-án cselédársától, *Singer* Rózától 25 korona értékű ruhaneműt. Ez utóbbi esetben miután a kárvalott nem kívánta a megbüntetését a királyi ügyész elejtette a vádat, mire a törvényszék az eljárást megszüntette. A *Kugyelka* Matildtól lopott dolgokért azonban a királyi törvényszék Kovács Zsófiát ügyész vádbeszéde után 21 napi fogházzal sújtotta, mely büntetést azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

§ **Az onyveskező szobaleány.** Nagy Mária 1900 március hónapban *Kabán* a vasuti vendéglőben volt szobaleány. Vele együtt szolgált *Tunyogi* Józsefné aki mint pénztárosnő volt alkalmazva. Nagy Mária beteg lett s a pénztárosnő szobájába feküdt. Felgyógyulása után azonban több ruhaneműnek nyoma veszett, melyet mint kiderült Nagy Mária lopott el. *Tunyoginé* akkor nem kívánta a tolvajnő megbüntetését, de meggondolva magát feljelentette ismét Nagy Máriaat lopásért. Tegnep volt ez ügyben a fő-tárgyalás dr. *Szeőke* István vádtanácsában. A királyi ügyészséget dr. *Udvarhelyi* Dezső kir. alügyész, a védelmet pedig dr. *Révi* Nándor képviselte. A kir. törvényszék miután a vádlottnő a büncselekményt beismerte, csakis arra terjeszkedett ki, hogy igaz-e az, hogy *Tunyoginé* a csendőrök előtt kijelentette, hogy Nagy Mária megbüntetését nem kívánja. A tanuk ezt eskü alatt beigazolták, mire dr. *Udvarhelyi* kir. alügyész a vádat elejtette. A védő ehhez hozzájárulván, a kir. törvényszék végzést hozott, mely szerint az eljárást megszünteti, de a sértett *Tunyoginé* a vád képviselőt 30 napon bezárolag átveheti.

Regénycsarnok.

Eső.

A Szabadság számára írta: *Dombay* Hugó.
(Folytatás.)

Most láttam, mennyivel bölesebb Pista, ki az uszó ökörszemek helyett inkább csillogó szép lányszemekbe nézett, melyek nem pattannak szét egy szellő halk lehelete alatt, hanem kitarának hosszú évekig, tisztán és épen egy egész emberélet beragyogására.

A kocsi előállott, elbuzsultunk. A lovak csak lassan lépést tartva dagasztották a sarat, de ez nem bántott bennünket.

Az ülésen hátratámaszkodva néztük a határ felüldült zöldjét, az esti fényben ragyogó dombláncolatokat.

Az uti árok vize, mint vég nélkül való tükörszalag vetette vissza az akácok, jegenyék törzseit, sudarait, melyekre most piros fényt vetettek az alkonyodó nap sugarai.

A vetések esőndben hajtották alá kalász fejeiket, mintha hálátelt imádságba volnának elmerülve. Kérésüket meg hallgatta az Eg, lemosta róluk a port és megittatta őket jóssággal, kegyelmen. Az egész táj a béke, a virulás festői képe volt, tele fényvel, illattal, a természet áldásos kezét hirdető, jószágért hálálkodó áhitattal.

Pista merőben szóvalan volt, de nem a tájat nézte, hanem valami belső képen merenghetett a lelke, mert egészen magába volt mélyedve.

— Öcsém, te nagy lurkó vagy — szóltam hozzá egy zökkenésnél, mely álmaiból felriasztotta. — Te a szalma ürügye alatt voltaképen szénát akartál vásárolni. Nincs igazam?

Mosolygott a bajsza alá, de nem válaszolt a szavaimra.

— No ne tagadd, engem nem lehet egy könnyen lóvá tenni. Mondsza hát igaz lelkedre: széna e vagy szalma?

— Széna.

— No látod! De hát mért kellett engem így bolonddá tenni?

Megint nem felelt, csak mosolygott. De az arczáról leolvastam a gondolatát:

— Mégis csak szép ez az élet.

(Vége.)

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Írta: *Jabloneczay* Kálmán.

(Folytatás)

61

XI.

O t t h o n.

Az öreg házmaster, ki Tardostmég a térdein lovagaltatta — majd hanyatt vágódott bámultában, és meglepetésében.

Jézus! a fiatal ur! — Kiáltá. Már azt hittük, hogy a Kannibálok megették azon a másik világon.

— Nem ettek meg — öregem szólt barátságosan Tardos, látod haza jöttem, és csak azt szeretném most tudni, hogy van-e helyem ebben a házba?

— Oh! drága kedves kis gazdám kiáltá lelkendezve az öreg eseléd, hogy ne volna! A szobája most is azon módon van, mint a hogy itt hagyta. Nem volt abba szabad senkinek belépni.

Az öreg nagyságos asszony motozott ott naponta néhány óra hosszáig és én látam, hogy mikor onnan kijött, mindig könyben uszott mind a két szemévilága.

Tardos megütődött ezen a magyarázatom.

— Vezes bennünket öreg szolgálom oda, de lassan, hogy senki fel ne ébredjen. De még holnap se tudja meg senki, hogy én a háznak kilincsét csak meg is érintettem.

— Jaj de, hogy tudja meg valaki fecsegett az öreg szolgálom. A nagy lelken-dezés közt csak most vette észre az öreg házmaster az ő kedves gazdája kíséretét.

(Folyt. köv.)

A Nagyerdőn,

az új sporttérre vezető út hosszában,
kerítéssel körülvett,

részben új ültetésű, részben
... termő szőlővel ...

beültetett

nyaraló-telepnek

igen alkalmas

földterület

akár egészben, — akár részletekben
szabadkézből

eladó.

Értekezhetni Péterfia-utca 14. sz. a., tulajdonosnál, délelőtt 10—1 óra között.

334. szám.

**Az ISTVÁN gőzmalom-társulat
ÉRLEMÉNYEINEK
ÁRJEYZÉKE**

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokra vonatkozó egyezmények szerint.

Szám	Kötelezettség és engedmény nélkül, készpénzfizetés mellett. Zsákkal együtt	100 kiló		Zsákonként a 85 kilogr.	
		kor	fill	kor	fill
A.	Asztali dara nagyszemű	27	20	—	—
B.	" aprószemű	26	20	—	—
0.	Királyliszt	26	20	—	—
1.	Lángliszt kivonat	25	40	—	—
2.	Elsőrendű zsemlyeliszt	24	60	—	—
3.	Zsemlyeliszt	23	60	—	—
4.	Elsőrendű kenyérliszt	23	20	—	—
5.	Közép kenyérliszt	22	60	—	—
6.	Kenyérliszt	21	60	—	—
7.	Barna kenyérliszt zsákkal	19	60	—	—
7 ^{1/2}	" II.	16	20	—	—
18.	Takarmányliszt	11	40	—	—
1.	Finom korpá zsákkal	8	80	—	—
11.	" zsák nélkül	8	20	—	—
12.	Durva korpá zsákkal	8	80	—	—
12.	" zsák nélkül	8	40	—	—
12.	Csirke buza zsák nélkül	7	—	—	—

A zsákok súlytartalma, — tetsélyt tisztaságnak véve;

A. B. 0—6. számig 35 kiló.
7. és 8. szám 70 "
11. 12. 50 "

Debreczen, 1902. szeptember 10.

**Minden külföldinél jobbak
és olcsóbbak!**

A
Debreczeni Vasöntőde
és
Géplakatoság
aranyéremmel kitüntetett
ék-szerkezetű, erőátvitteles
Borsajtói és Szőlőzúzó!
Eladás egyedül a gyártelepen
Péterfia végén.
a Hadház-utcában.

Helyi ipar!

Kossuth ünnepélyre kivilágításhoz és a
Lampionos menethez.

Kossuth Lajos 1848-iki arképevel ellátott
30 cm. átmérőjű nemzeti színű
papír lámpákat
készít bármily nagy mennyiségben.
(Darabja teljes felszereléssel 70 fillér.)

Davidházy Kálmán

könyvkötő és diszmuves
fűvészkerutca 9.

Megrendelések 15-ikéig fogadtatnak el.
Minta az üzlethelyiségben megtekinthető.
Tömeges rendelésnél engedmény!

ELSŐ KÉZBŐL LEGJOBBAN VÁSÁROL.

Magyarország legnagyobb hangszergyára.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir.
közös és a m. kir. honvéd hadsereg szállítója
Budapest, II. Lánchíd-u. 3. szám.

Legnagyobb választék az összes hangszerekben.

Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvoák, klarinetok, trombiták, czimbalmok.

Saját találmányu **TÁROGATÓK** 30 forinttól feljebb.

Iskola és zongorakiséret ingyen.

HARMONIKÁK legjobb, elpusztíthatlan hangokkal. Különle eseeég: aczélhangu hangverseny-harmonikák. Saját minták.

TELJES ZENEKAR FELSZERELÉSEK

== a legjutányosabb árban, előnyös feltételek mellett. ==

KÉPES ÁRJEYZEKEK

és pedig külön-külön a) hangszerekről, b) harmoniumokról, c) harmonikákról

== INGYEN ÉS BÉRMENTVE. ==

A legjobb arc-
szépitőszer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Kitünő toillet szappanok a

Epe-szappan.

o kenőes használatához o

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arcpor három színben, fehér, rózsza és crème 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerertárban, Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerertárban.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér
Egy kis tégely ára 70 fillér

Keil-lakk

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.
1 nagy palaczk ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Szagtalan

padló-viasz „Gloria“

Arany-fénymáz

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

képkeretek stb. bearanyozására.
1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
1 doboz ára 45 kr — Mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadar cégénél Debreczenben.

➡ Üzlet megnyitás. ➡

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy **Debreczenben, Piacz-u. 7. sz. a. Vecsey Zoltán ur házában**
LOVASS és KOSÁRKA törvényszékiileg bejegyzett cégünk alatt
 a mai kor fokozott igényeinek mindenben megfelelő

női divat áruházat nyitottunk.

Nagy választékban tartunk **Buza, Bluz és diszszelmet, valódi Francia és Angol női ruhaszöveteket**, valamint a legújabb mintájú és színtartó **Creflonokat, zephyreket, fanellokat és barchetteket**. Remek **aplicatio himzések, gaze és zsinór díszek, csipke gallérok és betétek, francia derékfűzők mérték szerint is. Női fehérneműk, harisnyák, vászon, chiffon-félék, Damast és pamut asztalterítékek. Pamutok, hélés és szabó kellékek, nap- és esőernyők. Függöny, ágy, asztalterítő és paplanban.**

Berendezésünknel különös tekintettel voltunk arra, hogy árunk finomsága s azoknak szolidan meghatározott áraival a n. é. közönség pártolására érdemesnek bizonyuljunk.

Tisztelettel: **Lovass és Kosárka.**

➡ **Costüm ruháknak a legutolsó divat szerinti készítését elvállaljuk.** ➡

..... Hirdetések .....
 a „SZABADSÁG“ politikai napilap számára
 .. jutányos áron felvételnek ..

50 fillérért 50,000 korona.

50 fillérért

50.000

korona ért. nyerhető

A POZSONYI KIÁLLITÁSI SORSJÁTÉKON.

Huzás visszavonhatatlanul szeptember 21-én.

== Sorsjegyek mindenütt kaphatók. ==

Megrendeléseket a pénz beküldése ellenében pontosan eszközöl a

KIÁLLITÁSI SORSJEGY IRODA

Budapest, V., Nádor-utca 16.

50 fillérért 50.000 korona.

50 fillérért 50,000 korona.